

BOARD OF STUDIES
NEW SOUTH WALES

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE EXAMINATION

2000

CLASSICAL GREEK

2/3 UNIT (COMMON)

(100 Marks)

*Time allowed—Three hours
(Plus 5 minutes reading time)*

DIRECTIONS TO CANDIDATES

- Attempt Section I and Section II and EITHER Section III OR Section IV.
- Attempt all questions in the Writing Booklet provided.
- You may ask for extra Writing Booklets if you need them.

SECTION I

Marks

SOPHOCLES, *PHILOCTETES* AND HERODOTUS II

(48 Marks)

QUESTION 1 (40 marks)

Translate the following passages into English.

- (a) ἦν δ' ἡμᾶρ ἤδη δεύτερον πλέοντί μοι,
 κάγω πικρὸν Σίγειον οὐρίῳ πλάτη
 κατηγόμην· καί μ' εὐθὺς ἐν κύκλῳ στρατὸς
 ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ', ὀμνύντες βλέπειν
 τὸν οὐκέτ' ὄντα ζῶντ' Ἀχιλλέα πάλιν.
 κείνος μὲν οὖν ἔκειτ'· ἐγὼ δ' ὁ δύσμορος,
 ἐπεὶ ἴδ' ἀκρυσσά κείνον, οὐ μακρῷ χρόνῳ
 ἐλθὼν Ἀτρείδας πρὸς φίλους, ὡς εἰκὸς ἦν,
 τά θ' ὄπλ' ἀπήτουν τοῦ πατρὸς τά τ' ἄλλ' ὅσ' ἦν.
 οἱ δ' εἶπον, οἴμοι, τλημονέστατον λόγον,
 ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, τᾶλλα μὲν πάρεστί σοι
 πατρῷ ἐλέσθαι, τῶν δ' ὀπλῶν κείνων ἀνήρ
 ἄλλος κρατύνει νῦν, ὁ Λαέρτου γόνος.
- (b) ΟΔ. ὦ Ζεῦ, τί λέξεις; οὐ τί που δοῦναι νοεῖς;
 ΝΕ. αἰσχρῶς γὰρ αὐτὰ κού δίκη λαβὼν ἔχω.
 ΟΔ. πρὸς θεῶν, πότερα δὴ κερτομῶν λέγεις τάδε;
 ΝΕ. εἰ κερτόμησίς ἐστι τάληθῆ λέγειν.
 ΟΔ. τί φήεις, Ἀχιλλέως παῖ; τίν' εἴρηκας λόγον;
 ΝΕ. δις ταῦτά βούλη καὶ τρὶς ἀναπολεῖν μ' ἔπη;
 ΟΔ. ἀρχὴν κλύειν ἂν οὐδ' ἄπαξ ἐβουλόμην.
 ΝΕ. εὖ νῦν ἐπίστω πάντ' ἀκηκοῶς λόγον.
 ΟΔ. ἔστιν τις ἔστιν ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν.
 ΝΕ. τί φήεις; τίς ἔσται μ' οὐπικωλύσων τάδε;
 ΟΔ. ξύμπασι Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖς ἐγώ.
 ΝΕ. σοφὸς πεφυκῶς οὐδὲν ἐξαυδᾶς σοφόν.
 ΟΔ. σὺ δ' οὔτε φωνεῖς οὔτε δρασεῖεις σοφά.

QUESTION 1 (Continued)

Marks

- (c) κροκοδίλους δὲ Ἴωνες ὠνόμασαν, εἰκάζοντες αὐτῶν τὰ εἶδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κροκοδίλοισι τοῖσι ἐν τῆσι αἱμασιῆσι. Ἔπειτα δὲ σφῆων πολλὰ κατεστάσι καὶ παντοῖα. ἢ δ' ὦν ἔμοιγε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι, ταύτην γράφω. ἔπειτ' ἀνὴρ ὄνομασεν περὶ ἄγκιστρον, μετίει ἐς μέσον τὸν ποταμόν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ χεῖλεος τοῦ ποταμοῦ ἔχων δέλφακα ζῶντα ταύτην τύπτει. ἐπακούσας δὲ τῆς φωνῆς ὁ κροκοδίλος ἵεται κατὰ τὴν φωνήν, ἐντυχὼν δὲ τῷ νώτῳ καταπίνει· οἱ δὲ ἔλκουσι. ἔπειτ' ἀνὴρ ἐξελκυσθὴν ἐς γῆν, πρῶτον ἀπάντων ὁ θηρευτῆς πηλῶ κατ' ὦν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς· τοῦτο δὲ ποιήσας κάρτα εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται, μὴ δὲ ποιήσας τοῦτο σὺν πόνῳ.
- (d) ἐποιήθη δὲ ὧδε αὕτη ἢ πυραμῖς· ἀναβαθμῶν τρόπον (τὰς μετεξέτεροι κρόσσας, οἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσι), τοιαύτην τὸ πρῶτον ἐπέειπε ἐποίησαν αὐτήν, ἥειρον τοὺς ἐπιλοίπους λίθους μηχανῆσι ξύλων βραχέων πεποιημένῃσι, χαμᾶθεν μὲν ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες· ὅπως δὲ ἀνίῃ ὁ λίθος ἐπ' αὐτόν, ἐς ἑτέραν μηχανὴν ἐτίθετο ἔστεῶσαν ἐπὶ τοῦ πρώτου στοῖχου, ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν δεύτερον εἴλκετο στοῖχον ἐπ' ἄλλης μηχανῆς· ὅσοι γὰρ δὴ στοῖχοι ἦσαν τῶν ἀναβαθμῶν, τοσαῦτα καὶ μηχαναὶ ἦσαν, εἴτε καὶ τὴν αὐτὴν μηχανὴν ἐοῦσαν μίαν τε καὶ εὐβάστακτον μετεφόρεον ἐπὶ στοῖχον ἕκαστον, ὅπως τὸν λίθον ἐξέλοιεν· λελέχθω γὰρ ἡμῖν ἐπ' ἀμφοτέρω, κατὰ περ λέγεται.

QUESTION 2 (8 marks)**Marks**

Choose TWO of the following passages, ONE from part (a) and ONE from part (b). Without translating, briefly identify the context (and the speaker where appropriate), then comment on the words underlined and any other points of interest.

(a)

EITHER

- (i) ΦΙ. οἴμοι, δὺ' αὖ τῶδ' ἐξέδειξας, οἶν ἐγὼ
 ἦκιστ' ἂν ἠθέλησ' ὀλωλότοιν κλύειν.
 φεῦ φεῦ· τί δήτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ' οἶδε μὲν
 τεθνάσ', Ὀδυσσεὺς δ' ἔστιν αὖ κάνταυθ' ἵνα
 χρῆν ἄντι τούτων αὐτὸν αὐδάσθαι νεκρόν;
 ΝΕ. σοφὸς παλαιστής κείνος, ἀλλὰ καὶ σοφαὶ
 γνῶμαι, Φιλοκτῆτ', ἐμποδίζονται θαμά.

4

OR

- (ii) ἀλλ' ὡς λέοντε συννόμῳ φυλάσσετον
 οὗτος σὲ καὶ σὺ τόνδ'. ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν
 παυστήρα πέμπω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.
 τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χρεῶν
 τόξοις ἀλῶναι. τοῦτο δ' ἐννοεῖσθ', ὅταν
 πορθῆτε γαίαν, εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς·

(b)

EITHER

- (i) Ἐπὶ δὲ ταύτης τῆς πόλιος πλέων ἐν ἴσῳ χρόνῳ
ἄλλῳ ἤξεις ἐς τοὺς αὐτομόλους ἐν ὅσῳ περ ἐξ
 Ἐλεφαντίνης ἦλθες ἐς τὴν μητρόπολιν τὴν
 Αἰθιοπῶν. τοῖσι δὲ αὐτομόλοισι τούτοισι οὖνομά
ἔστι Ἀσμάχ, δύναται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος κατὰ τὴν
 Ἑλλήνων γλῶσσαν "οἱ ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς
 παριστάμενοι βασιλεῖ."

4

OR

- (ii) Τοῖσι μὲν νυν ὑπ' Αἰγυπτίων λεγομένοισι χράσθω
 ὅτεω τὰ τοιαῦτα πιθανά ἐστι· ἐμοὶ δὲ παρά πάντα
 τὸν λόγον ὑπόκειται ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἐκάστων
 ἀκοῇ γράφω. ἀρχηγετεύειν δὲ τῶν κάτω Αἰγύπτιοι
 λέγουσι Δήμητρα καὶ Διόνυσον.

SECTION II
UNSEEN TRANSLATION

Marks

(28 Marks)

QUESTION 3 (28 marks)

Translate BOTH the following passages into English.

- (a) Tecmessa explains to the Chorus that, being now aware of his sickness, Ajax suffers twice as much. **12**

- TE. ἀνήρ ἐκείνος, ἠνίκ' ἦν ἐν τῇ νόσῳ,
αὐτὸς μὲν ἦδεθ' οἷσιν εἶχετ' ἐν κακοῖς,
ἡμᾶς δὲ τοὺς φρονούντας ἠνία ξυνών·
νῦν δ' ὡς ἔληξε κἀνέπνευσε τῆς νόσου,
κεῖνός τε λύπη πάς ἐλήλαται κακῇ
ἡμεῖς θ' ὁμοίως οὐδὲν ἦσσον ἢ πάρος.
ᾄρ' ἔστι ταῦτα δις τόσ' ἐξ ἀπλῶν κακά;
XO. ξύμφημι δὴ σοι, καὶ δέδοικα μὴ ἔκ θεοῦ
πληγὴ τις ἦκη. πῶς γάρ, εἰ πεπαυμένος
μηδέν τι μάλλον ἢ νοσῶν εὐφραίνεται;
TE. ὡς ᾄδ' ἐχόντων τῶνδ' ἐπίστασθαί σε χρή.

SOPHOCLES, *Ajax*, 271–281

ἀνιᾶν	to distress
λήγειν	to cease
ἀναπνεῖν	to have respite, recover
ἐλαύνειν	to pierce, wound
ἀπλοῦς	single
πληγὴ	stroke, blow
εὐφραίνεσθαι	to be cheerful

QUESTION 3 (Continued)

Marks

(b) Threatened with death by the crew of his ship, Arion makes a last request.

16

Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ ἐπιθυμήσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίην τε καὶ Σικελίην, ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα θελήσαι ὀπίσω ἐς Κόρινθον ἀπικέσθαι. ὀρμᾶσθαι μὲν νυν ἐκ Τάραντος, πιστεύοντα δὲ οὐδαμοῖσι μᾶλλον ἢ Κορινθίοισι μισθώσασθαι πλοῖον ἀνδρῶν Κορινθίων. τοὺς δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιβουλεύειν τὸν Ἀρίονα ἐκβαλόντας ἔχειν τὰ χρήματα. τὸν δὲ συνέντα τοῦτο λίσσεσθαι, χρήματα μὲν σφι προϊέντα, ψυχὴν δὲ παραιτούμενον. οὐκὼν δὴ πείθειν αὐτὸν τούτοισι, ἀλλὰ κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαι μιν, ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῆ τύχη, ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν τὴν ταχίστην· ἀπειληθέντα δὴ τὸν Ἀρίονα ἐς ἀπορίην παραιτήσασθαι, ἐπειδὴ σφι οὕτω δοκέοι, περιδεῖν αὐτὸν ἐν τῇ σκευῇ πάσῃ στάντα ἐν τοῖσι ἐδώλιοισι ἀεῖσαι· ἀείσας δὲ ὑπεδέκετο ἑωυτὸν κατεργάσασθαι.

HERODOTUS I, 24

παρὰ (+ dat.)	at the court of
ἐργάζεσθαι	to earn
μισθοῦσθαι	to hire
συνιέναι	to realise
λίσσεσθαι	to entreat
πορθμέυς	crewman, sailor
διαχρᾶσθαι	to do away with
τὴν ταχίστην	= ὡς τάχιστα
ἐδώλιον	rowing-bench

SECTION III
PROSE COMPOSITION

Marks

(24 Marks)

Attempt EITHER Section III OR Section IV.

QUESTION 4 (24 marks)

24

Translate the following passage into Classical Greek.

Herodotus was told the story of two brothers who were stealing from the treasury of King Rhampsinitus. When the king realised that his treasures were decreasing, he laid traps and one of the brothers died as a result of the trap. The unknown body was hung up on a public wall and guards were set to watch for anyone who came to weep or lament. The other thief devised a clever plan to recover the dead body of his brother. He drove asses laden with wine skins towards the guards and secretly undid one of the wine skins. The guards were tempted to drink the wine and eventually fell asleep. The thief cut down the body and took it home.

Please turn over

SECTION IV**Marks****ESSAYS**

(24 Marks)

Attempt EITHER Section III OR Section IV.

QUESTION 5 (24 marks)

Choose ONE essay topic from part (a) and ONE from part (b). Each essay should be about two or three pages in length.

(a) EITHER 12

(i) Discuss the role of the Chorus in *Philoctetes*.

OR

(ii) What considerations make Neoptolemus change his mind with regard to the deceit of Philoctetes in Sophocles' *Philoctetes*?

(b) EITHER 12

(i) What evidence is there in Book II of his *Histories* that Herodotus admires the Egyptians?

OR

(ii) 'Herodotus' *Histories* are mere entertainment.' Discuss, with reference to Book II.

End of paper